

Odůvodnění:

1. Žalobce se návrhem na vydání směnečného platebního rozkazu domáhal, aby soud uznal žalované povinnými zaplatit mu směnečný peníz 224 180 EUR s 6 % úrokem od 30. 8. 2019 a směnečnou odměnu 747,27 EUR. V žalobě uvedl, že první žalovaný vystavil dne 23. 7. 2019 na řad žalobce vlastní směnku na uvedený peníz, se splatností 30. 8. 2019. Druhý žalovaný se zaručil za prvního žalovaného. Na směnku však žalovaní dosud nic neuhradili.
2. Soud žalobě vyhověl směnečným platebním rozkazem označeným ve výroku. Proti nim podali oba žalovaní včas námitky, v nichž uvedli, že směnka je neplatná, neboť směnečnou sumu nelze uhradit v platebním místě, aniž by tím žalovaní porušili právní předpisy týkající se omezení hotovostních plateb. Dále uvedli, že první žalovaný v současné době realizuje projekt rozšíření svého pivovaru KARPAT řemeslný pivovar v Hrnčiarovcích nad Parnou (dále jen „pivovar“). Přitom uzavřel se společností Omega Holding a.s. se sídlem v Bratislavě smlouvu o dodání technologie pivovaru, přičemž část této technologie měla dodat jako subdodavatel VIN. TECH s.r.o. se sídlem v Pezinku. Skutečným výrobcem této části technologie byl žalobce. Její dodání však pro VIN. TECH zajišťovala společnost AKROM s.r.o. se sídlem v Dunajské Středě. Na zařízení pivovaru čerpá první žalovaný dotaci z Evropského fondu regionálního rozvoje. Protože podle podmínek čerpání dotace nelze platit dodavatelům zálohy z dotačních prostředků, požadoval žalobce zajištění úhrady kupní ceny pomocí sporné směnky. První žalovaný řádně uhradil Omega Holdingu kupní cenu ve výši 1 000 000 EUR, stejně tak Omega Holding, resp. VIN. TECH platil AKROMu. Podle žalovaných zaplatil AKROM žalobci část kupní ceny ve výši 275 400 EUR, ačkoli technologie pivovaru nebyla žalobcem dodána řádně a je nefunkční. Žalovaní tak mají za to, že kauzální závazek byl splněn, popř. dosud není splatný, neboť žalobce neplnil řádně podle smlouvy. Druhý žalovaný je společníkem a jediným jednatelem prvního žalovaného.
3. Žalobce ve vyjádření k námitkám tvrdil, že směnka byla vystavena k zajištění jeho pohledávky na úhradu části kupní ceny technologie pivovaru podle kupní smlouvy s AKROMem ze dne 11. 2. 2019 a jejího dodatku z 2. 4. 2019. Žalobce dosud od AKROMu zaplacené nedostal, a proto není podle smlouvy povinen pokračovat v plnění smlouvy a uvést technologii pivovaru do provozu. Směnkou bylo zajištěno zaplacení části kupní ceny proto, že se žalobce uvolil předat prvnímu žalovanému technologii ještě před úhradou této části kupní ceny, přestože k tomu podle smlouvy nebyl povinen. Překročení limitu pro platby v hotovosti potom podle žalovaného neznamená důvod neplatnosti směnky.
4. Mezinárodní příslušnost podepsaného soudu k projednání věci je dána podle čl. 26 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, již tím, že se žalovaní účastní projednávání věci, aniž namítli nepřislušnost soudu. O výlučnou příslušnost ve smyslu čl. 24 cit. nařízení se ve věci nejedná. Příslušnost podepsaného soudu by ostatně byla dána i podle místa, kde měl být splněn závazek (čl. 7 odst. 1 písm. a/ cit. nařízení, srov. rozsudek Soudního dvora EU ze dne 14. 3. 2013 ve věci sp. zn. C-419/11 Česká spořitelna proti Geraldovi Feichterovi).
5. Mezi účastníky bylo nesporné, že druhý žalovaný avaloval směnku v místě jejího vystavení.
6. Z provedeného dokazování listinami soud zjistil:
 - a. Podle výpisu ze slovenského věstníku veřejných zakázek vypsál první žalovaný v roce 2017 veřejnou soutěž na dodávku technologie pivovaru.
 - b. Kupní smlouvou ze dne 25. 5. 2018 se OMEGA Holding, a.s., zavázal dodat prvnímu žalovanému technologické zařízení pivovaru v celkové ceně 9 597 638,46 EUR.
 - c. Nedatovanou smlouvou skupiny dodavatelů se OMEGA Holding, a.s., a VIN. TECH s.r.o. zavázaly plnit závazky z uzavřené smlouvy na dodávku technologického zařízení pivovaru společně a nerozdílně.

- d. Kupní smlouvou ze dne 11. 2. 2019, č. ██████████, se žalobce zavázal dodat AKROMu specifikované zařízení pivovaru (varnu, vířivou káď, atd.) v celkové ceně 459 000 EUR v paritě FCA Pacov dle INCOTERMS 2010. Kupní cena měla být uhrazena ve 4 splátkách, a to 160 650 EUR jako záloha do 15. 2. 2019, 114 750 EUR jako záloha do 30. 4. 2019. Dalších 160 650 EUR měl AKROM zaplatit po dokončení výroby zařízení, avšak před jeho expedicí, přičemž do zaplacení této části kupní ceny nebyl žalobce povinen připravit zařízení k expedici, aniž by se dostal do prodlení. Doplatek 22 950 EUR měl žalovaný zaplatit po skončení instalace zařízení. AKROM měl platit bezhotovostně na bankovní účet žalobce. Podle čl. 8.3 smlouvy měla být smlouva měněna jen písemnými dodatky odsouhlasenými a podepsanými oběma smluvními stranami. Smluvní vztah se měl řídit občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb., k řešení sporů měly být příslušné české soudy, a to obecný soud žalobce.
- e. Dodatkem č. 1 k uvedené kupní smlouvě ze dne 2. 4. 2019 se žalobce zavázal dodat AKROMu další specifikované zařízení pivovaru (výrobník ledové vody, vakuovou odparku, atd.) v celkové ceně 172 550 EUR v paritě FCA Pacov dle INCOTERMS 2010. Kupní cena měla být uhrazena ve 4 splátkách, a to 60 392,50 EUR jako záloha do 5. 4. 2019, 43 137,50 EUR jako záloha do 15. 5. 2019. Dalších 60 392,50 EUR měl AKROM zaplatit po dokončení výroby zařízení, avšak před jeho expedicí, přičemž do zaplacení této části kupní ceny nebyl žalobce povinen připravit zařízení k expedici, aniž by se dostal do prodlení. Doplatek 8 627,50 EUR měl žalovaný zaplatit po skončení instalace zařízení. AKROM měl platit bezhotovostně na bankovní účet žalobce. Podle čl. 8.3 smlouvy měla být smlouva měněna jen písemnými dodatky odsouhlasenými a podepsanými oběma smluvními stranami. Smluvní vztah se měl řídit občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb., k řešení sporů měly být příslušné české soudy, a to obecný soud žalobce.
- f. Dne 4. 4. 2019 převedl první žalovaný na účet OMEGA Holdingu na základě faktury č. ██████████ částku 1 000 000 EUR. Téhož dne zaplatil VIN. TECH společnosti AKROM s.r.o. částku 468 000 EUR.
- g. Jednatel AKROM s.r.o. je od 14. 9. 2018 ██████████, bytem v ██████████.
- h. Emailem ze dne 8. 7. 2019 sděluje žalobce (██████████) druhému žalovanému, že dosud nebylo zaplaceno 50 000 EUR, což je podmínka expedice.
- i. Emailem z 16. 7. 2019 poslala ██████████ žalobci smlouvu o poskytnutí finančního příspěvku od slovenského ministerstva hospodářství a žádala o uvolnění dodávky vyrobené varny s tím, že úhradu přislíbila do 25 dnů od dodání varny. Žalobci nabídla zajištění osobní směnkou nebo směnkou vystavenou prvním žalovaným.
- j. Emailem z 18. 7. 2019 poslal žalobce (resp. ██████████) ██████████ ██████████ koncept sporné směnky.
- k. Směnkou vystavenou dne 23. 7. 2019 v Hrnčiarovcích nad Parnou se první žalovaný zavázal zaplatit na řád žalobce dne 30. 8. 2019 částku 224 180 EUR. Směnka je splatná „bez protestu“ na adrese Nádražní 697, Pacov (tj. v sídle žalobce). Druhý žalovaný směnku avaloval, zároveň ji podepsal i za prvního žalovaného jako jednatel.
- l. Podle dodacích listů a mezinárodních nákladních listů bylo zařízení pivovaru vypraveno na Slovensko několika kamiony dne 26. 7. 2019.
- m. Právní zástupce žalobce vyzval žalované k placení dopisy ze dne 1. 11. 2019. Druhý žalovaný zásilku převzal, z adresy prvního žalovaného se vrátila jako nedoručená.
- n. Podle slovenského obchodního rejstříku je druhý žalovaný jediným jednatelem prvního žalovaného od 16. 6. 2019. Je také společníkem prvního žalovaného, druhým společníkem je ██████████ (██████████).

7. Provedené důkazy jsou ve vzájemném souladu a zřetelně z nich plyne, že kauzou sporné směnky bylo zajištění úhrady zálohy na kupní cenu technologických zařízení pivovaru, kterou měl žalobce dodat AKROMu. AKROM byl však pouze prostředníkem, konečným příjemcem zařízení byl první žalovaný. Podle kupní smlouvy měl žalobce zařízení expedovat až po úhradě všech tří záloh (tj. 95 % kupní ceny). Přestože kupní smlouva měla být měněna jen písemnými dodatky, dohodl se žalobce s žalovanými, že zařízení vyexpeduje i bez úhrady třetích záloh; úhradu záloh měla zajistit sporná směnka (viz emailovou komunikaci – důkazy i/ a j/; tato skutečnost bylo ostatně nesporná). Žalobce skutečně zařízení na Slovensko odeslal.
8. Protože zálohy na kupní cenu měly být uhrazeny bezhotovostně, byl by relevantním důkazem o úhradě jediné výpis z bankovního účtu, popř. zpráva banky o připsání zálohy na účet žalobce. Takový důkaz však žalovaní přes poučení podle § 118a o. s. ř. nenavrhli. Výsledky druhého žalovaného, [REDAKCE], ani statutárních orgánů prostředníků nemohou kauzální námitku žalovaných (tj. úhradu třetí zálohy na kupní cenu) prokázat. „Ztratily“ -li se peníze určené na úhradu zálohy v řetězci prostředníků a subdodavatelů, jde tato skutečnost k tíži žalovaných, kteří se za úhradu zálohy ze strany AKROMu podpisem směnky zaručili. Kde a proč uvedené peníze zmizely, není třeba v tomto řízení prokazovat. Skutečnost, že se žalobce s žalovanými dohodl na tom, že zařízení pivovaru vyexpeduje, ačkoli ještě neobdržel úhradu třetí zálohy, bude-li tato záloha zajištěna spornou směnkou, nebyla sporná. Proto soud předdeslané výsledky neprovedl. Z dalších provedených listinných důkazů soud nezjistil nic pro věc podstatného.
9. Rozhodné směnečné právo určuje § 93 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém: *Účinky závazných prohlášení příjemce cizí směnky a výstavce vlastní směnky se řídí právem platebního místa (odstavec 1). Účinky ostatních směnečných prohlášení se řídí právem státu, v němž byla učiněna (odstavec 2).* Na povinnosti prvního žalovaného ze sporné směnky se tak použije české právo, neboť směnka byla splatná v Pacově. Na povinnosti druhého žalovaného se naopak použije právo slovenské, neboť druhý žalovaný směnku avaloval na Slovensku. Za situace, kdy na Slovensku i v České republice i nadále platí zákon č. 191/1950 Sb., směnečný a šekový (dále jen „z. s. š.“), přičemž aplikovaná ustanovení české a slovenské verze uvedeného zákona se neliší, neliší se ani povinnosti prvního a druhého žalovaného s ohledem na různé rozhodné právo.
10. Předmětná směnka je směnkou vlastní (čl. I § 75 z. s. š.).
11. K námitce zákazu hotovostního placení poukazuje soud na § 5 slovenského zákona č. 394/2012 Z. z., o omezení plateb v hotovosti, podle kterého se porušení zákazu hotovostních plateb nedotýká platnosti právních úkonů, na jejichž základě byla platba vykonána. Přestože český zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti, podobné ustanovení neobsahuje, platí uvedený závěr i v českém směnečném právu. I když směnka je obecně považována za institut hotovostního placení, není placení na směnku bezhotovostně zakázáno. Směnečné právo nezná doložku příkazující ani zakazující hotovostní nebo bezhotovostní placení. Pro platnost vlastní směnky jako takové přitom podle čl. I § 76 z. s. š. postačuje, obsahuje-li směnka náležitosti uvedené v čl. I § 75 z. s. š. (viz podrobně Kovařík, Z. Zákon o omezení plateb v hotovosti ve vztahu ke směnce a šeku. Právní rozhledy č. 7/2005, s. 234). V moderní době si lze představit i zadání příkazu k úhradě směnečné sumy v platebním místě prostřednictvím služby elektronického bankovníctví. Nejedná se tedy o případ, kdy by se žalovaní zavázali k plnění právně nemožnému. Soud tedy dospívá k závěru, že námitka neplatnosti směnky důvodná není.
12. Námitka žalovaných, že kauza směnky, tj. zajištění úhrady záloh na kupní cenu zařízení pivovaru, byla splněna, je námitkou kauzální, vyplývající ze vztahu mezi žalovanými a směnečníkem. Z emailové komunikace (důkaz i/) přitom plyne, že zajištění dluhu společnosti AKROM s.r.o. nabídli oba žalovaní, a podpisem směnky je také poskytli, byť jeden jako výstavce a druhý jako avalista. I kdyby však kauzální vztah existoval jen mezi žalobcem a prvním žalovaným, měl by druhý žalovaný právo kauzální námitky vznést, neboť podle rozsudku Nejvyššího soudu uveřejněného pod R 39/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek se v případě, kdy se jednatel zastupující

výstavce směnky vlastní za něj sám zaručí jako avalista, vztahuje i na takového jednatele směnečná dohoda mezi remitentem a výstavcem.

13. Ani kauzální námitky žalovaných však důvodné nejsou. Žalování totiž úhradu třetí zálohy na kupní cenu neprokázali.
14. Samotná kupní smlouva mezi žalobcem a AKROMem by se měla řídit Úmluvou OSN o smlouvách o mezinárodní koupi zboží, uveřejněnou pod č. 160/1991 Sb., neboť jak Česká republika, tak Slovensko jsou smluvními stranami úmluvy. Smluvní ujednání, podle kterého se smlouva má řídit českým občanským zákoníkem, však soud považuje za ujednání vylučující použití úmluvy podle jejího čl. 6, a zároveň za volbu českého práva podle čl. 3 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy.
15. Pro projednávanou věc je přitom podstatné především ujednání kupní smlouvy i jejího dodatku, podle kterého bylo možné smlouvu změnit jen písemnými dodatky odsouhlasenými a podepsanými oběma smluvními stranami. Tvrzená dohoda mezi žalobcem a žalovanými o tom, že žalobce vyexpeduje vyrobené zařízení, ačkoli podle smlouvy k tomu nebyl do zaplacení třetích záloh povinen, nespĺňuje shora popsany požadavek ze dvou důvodů. Předně dodatek, ať už byl ujednán ústně nebo formou výměny emailů (důkazy i/ a j/), nespĺňuje stranami ujednané požadavky na formu. Vedle toho stranou kupní smlouvy byl AKROM, přičemž žalování ani netvrdili, že by ██████████ ██████████ byli oprávněni za AKROM jednat. I kdyby tedy dodatek plnil ujednané požadavky na formu, nebyl ujednán smluvní stranou původní smlouvy, a proto nemohl mít (ve smyslu § 1901 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb.) za následek změnu původně ujednané kupní smlouvy a jejího dodatku č. 1.
16. Vzhledem k shora uvedenému soud uzavírá, že vyexpedoval-li žalobce zařízení pivovaru ještě před úhradou třetí zálohy, plnil dluh, který ještě nebyl splatný. Splatný tedy nebyl ani dluh žalobce spočívající v tom, že má zařízení pivovaru namontovat a zprovoznit. Námitka žalovaných, že žalovaný uvedený dluh dosud nespĺnil, tedy není namístě.
17. Protože soud neshledal námitky žalovaných důvodnými, ponechal směnečný platební rozkaz v platnosti (§ 175 odst. 4 věta druhá o. s. ř.).
18. V řízení o námitkách byl plně úspěšný žalobce, kterému podle § 142 odst. 1 o. s. ř. náleží náhrada účelně vynaložených nákladů, které sestávají z
 - odměny za zastupování žalobce advokátem spočívajícím ve 3 úkonech právní služby (sepis dvou vyjádření z 5. 5. 2020 a 25. 8. 2020, účast u dvou jednání soudu kratších než 2 hodiny) ze základu 224 907,27 EUR, přepočtených kursem 26,26 Kč/EUR ke dni vyhlášení rozsudku na 5 906 094,91 Kč, podle § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve výši 127 760 Kč,
 - 4 režijních paušálů podle § 13 odst. 1 a 4 advokátního tarifu ve výši 1 200 Kč,
 - cestovného na trase Praha – České Budějovice (4 x 152 km, 1:47 hod, www.mapy.cz) osobním automobilem Honda Civic s kombinovanou spotřebou 6,7 l benzínu Natural 95/100 km, v částce 3 857,20 Kč,
 - náhrady za promeškaný čas v rozsahu 4krát čtyř půlhodin po 100 Kč podle § 14 odst. 1 písm. a) a odst. 3 advokátního tarifu, ve výši 1 600 Kč,
 - náhrady za 21 % DPH ve výši 28 227,60 Kč.
19. Lhůta k plnění plyne z § 160 odst. 1 o.s.ř. a místo plnění z § 149 odst. 1 o.s.ř. O nákladech řízení vzniklých žalobci před vydáním směnečného platebního rozkazu bylo již tímto rozkazem rozhodnuto.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je možno podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Vrchnímu soudu v Praze prostřednictvím Krajského soudu v Českých Budějovicích.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může se oprávněný domáhat jeho výkonu.

České Budějovice 26. srpna 2020

JUDr. Ing. Dušan Hrabánek v. r.
samosoudce